

Motion till kommunfullmäktige:

Ny utredning om kollektivtrafiken i stadskärnan

Borås Stad tog i bred samverkan med boråsarna fram dokumentet Vision 2025. I arbetet involverades såväl privatpersoner, företag, föreningar, skolor, förskolor som organisationer. Ett 20-tal referensgrupper bildades och var med och utformade dokumentet, som i full enighet antogs av Kommunfullmäktige 18 oktober 2012.

Under rubriken "Livskraftig stadskärna" finns bland annat följande punkter:

- Vi verkar för att stadskärnan har en livskraftig blandning av butiker, kontor, restauranger, caféer, lägenheter och upplevelser så att staden lever under dygnets flesta timmar.
- Vi gör delar av stadskärnan bilfri och låter de kollektiva transportsystemen dominera med nya tekniska lösningar.
- Vi gör det lätt för människor att förflytta sig inom stadskärnan och till andra delar av staden.

När en utredning om kollektivtrafiken i stadskärnan beställdes förutsatte vi att samma öppenhet skulle prägla arbetet med utredningen som genomsyrade arbetet med dokumentet. Att även medborgarna och samhället i övrigt skulle få framföra sina önskemål och synpunkter via medborgardialoger och andra forum. Av detta blev det inget, inte ens de politiska partierna involverades i processen utan ansvaret överläts i praktiken på kommunala tjänstepersoner, utan någon politisk styrning. Den brett upplagda utredning som upphandlades av en konsult snävades in genom att en enskild förvaltning satte upp ramarna för vad som, enligt dem, var möjligt att utreda. När utredningen presenterades för övriga partier återstod enbart ett alternativ, övriga var i princip utdömda av en enskild förvaltning, utan att några politiska ställningstaganden gjorts på någon nivå.

Det innebär att de olika alternativ de politiska partierna i kommunen ville få utreda och belysa sorterades bort efter hand av en enskild förvaltning – och kvar blev bara ett eget förslag som förvaltningschefen själv lanserade för några år sedan. Så får det inte gå till i en demokratisk styrd organisation. När vi efterfrågade en remissrunda till partierna och Pensionärs- och Funktionshinderråden fick vi svaret att det inte behövdes – det fanns bara ett förslag. Vi blev samtidigt av det programansvariga kommunalrådet upplysta om att vi inte ägde frågan – det är Västtrafik som bestämmer hur linjestreckningarna ska gå i staden. Efter påtryckningar kom ändå en remissrunda till stånd, men de remissvar som lämnades in ignorerades totalt och blev inte seriöst behandlade.

Att vi har ett icke upphävt fullmäktigebeslut om linjestreckningarna viftades bort med att vi överlät beslutanderätten över vår kollektivtrafik till Västtrafik 2011, när vi i likhet med övriga 49 kommuner i regionen överlät vår ägandeandel i Västtrafik till Regionen. Detta stämmer dock inte utan i samband med överlåtandet reglerades samverkan mellan kommunerna i ett särskilt avtal, där Borås Stad har ett förstärkt samarbetsavtal som styr graden av inflytande för Borås Stad. Så här uttrycks det i avtalet:

- I samråd innebär att parterna/gruppen enas kring ett förslag till beslut. Samverkansformen kräver en relativt stor insats av parterna och är därför tänkt att användas endast för de viktigaste beslutsområdena.

Dit hör definitivt frågan om kollektivtrafiken i stadskärnan. Vi kan inte ha en av Kommunfullmäktige högtidligt antagen Vision 2025, om att vi ska låta de kollektiva

transportsystemen dominera i stadskärnan, och samtidigt rycka på axlarna och påstå att det är Västtrafik AB:s ansvar att hantera frågan. Än värre blir det när frågan hanteras av en kommunal förvaltning, som utan politisk inblandning begränsar Västtrafiks möjligheter att trafikera stadskärnan. Frågan om kollektivtrafikens linjesträckningar är och förblir ett kommunalt politiskt ansvar. Den uppfattningen delas även av Västtrafik AB som förnekar att de äger frågan om Borås Stads infrastruktur. Kollektivtrafiken i staden ska planeras i samarbete mellan Borås Stad och Västtrafik.

Så här uttrycker Västtrafik sin uppfattning: ”Skapar Borås Stad rätt förutsättningar för busstrafik på Allégatan och Lilla Brogatan, ser Västtrafik det som positivt.” Det förslag som Västtrafik skulle se som positivt utreddes inte vidare eftersom Borås Stad ”inte valde att följa den linjen”, enligt Västtrafik. Frågan är vem som i sammanhanget är Borås Stad? Vem har påtagit sig rätten att köra över ett fullmäktigebeslut?

Låt oss konstatera att det politiska ansvar för kollektivtrafikutredningen som borde ha tagits inte har tagits av majoritetens företrädare. Uppdraget var att utreda hur vi kan förbättra framkomligheten för bussarna i stadskärnan i linje med intentionerna i Vision 2025. Med tanke på Västtrafiks skrivningar om att trafikera Allégatan och Lilla Brogatan borde en sådan utredning presenterat ett förslag på hur dessa gator skulle kunna förändras för att öka framkomligheten. Även övriga framförda förslag från olika partier borde utredas och bedömas av en fristående konsult.

En väl fungerande kollektivtrafik är en angelägenhet för alla kommuninvånare och självfallet en fråga av vikt för Kommunfullmäktige! Vi behöver ta ett rejält omtag och på nytt låta tillgänglig expertis inom området få utreda de olika alternativ som framförts av partierna och föreslå det de anser vara det optimala för kollektivtrafiken, ur alla perspektiv. I detta sammanhang vill vi inte se några hinder uppsatta från någon enskild förvaltning utan de begränsningar som eventuellt behöver göras ska vara politiskt förankrade. Vi föreslår även att arbetet sker i en öppen anda och leds av en politiskt tillsatt styrgrupp.

Med hänvisning till ovanstående föreslår Vänsterpartiet:

- Att en ny konsultutredning görs om hur vi ska kunna öka kollektivtrafikens framkomlighet i stadskärnan och göra den mer attraktiv och tillgänglig för alla kategorier av resenärer, i linje med intentionerna i Vision 2025.
- Att även de olika alternativ som framförts av partierna utreds seriöst och bedöms.
- Att utredningen leds av en politisk styrgrupp och att de eventuella avgränsningar i utredningsuppdraget som kan behöva göras beslutas av den politiska styrgruppen.

Borås 2019-08-20

Lennart Andreasson
Tommy Josefsson
Anne Rapinoja

